

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiyev Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEKNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY Tajribalar.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH Tajribasi.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI JALB QILISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHNING HOZIRGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI	111
Begamov S.X.	
RETHINKING JOB CREATION: ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL FOUNDATIONS OF MACROECONOMIC EMPLOYMENT ANALYSIS.....	116
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
HUDUDIY TURIZM KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	125
Ro'zimova Xusnora Mirzobek qizi	
SUG'URTACHILIK VA O'ZBEKISTONDA SUG'URTA SEKTORINING HOLATI.....	129
O'runboyeva Sotima Alisher qizi	
GO'SHT VA GO'SHT MAHSULOTLARINI SANOAT USULIDA QAYTA ISHLASHDA XORIJIY MAMLAKATLAR Tajribalari.....	134
Kaydarova Sitara Suranbay qizi	
KORXONALAR QIYMATINI BAHOLASH VA BOZOR BAHOSINI SHAKLLANTIRISH METODOLOGIYASI.....	139
Abduraxmanov Sherzodbek Ravshanovich	
YASHIL IQTISODIYOT: EKOLOGIK BARQARORLIK VA IQTISODIY SAMARADORLIK UYG'UNLIGI.....	145
Jamalidinova Asalxon Saliyevna	
2025-YILDA O'ZBEKISTON UCHUN ENG YAXSHI 10 TA TRANSPORT TEKNOLOGIYALARI VA INNOVATSIYALARI	151
Mamasaliyeva Mukaddas Ibadullayevna, Beketov Timur Kazakbayevich	

MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLARI: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TIZIMLAR QIYOSIY TAHLILI	155
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ	163
Хайдарова Ёркиной Аскар кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING FISKAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	170
Mamatova Nodira Mirzavaliyevna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ФОРМИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА ТЕПЛИЧНЫХ ХОЗЯЙСТВ ТАШКЕНТСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ НА СОЛНЕЧНЫЕ СИСТЕМЫ ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ	178
Срождидинова Зарина Хайриддиновна, Абдувалиева Зилола Абдуллаевна	
MAMLAKATIMIZDA QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	186
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
RIVOJLANISHDA RAQOBAT EMAS, BALKI HAMKORLIKNING USTUVORLIGI: NAZARIY VA AMALIY TAHLIL	190
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEKANIZMLARI VA "QAMRAB OLINMAGAN O'RTA QATLAM" MUAMMOSI	196
Bafoev Farrux Jo'raqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA EKOLOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	202
Shanazarova Gulyoraxon Baxtiyarovna	
O'ZBEKISTON STARTAP EKOTIZIMIDA INVESTITSIYA JALB QILISH JARAYONINING INSTITUTSIONAL MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI	208
Xoliqova Xurshidaxon Xayotjon qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA STARTAP EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	214
Usmanov Gafurjon Shavkatovich	
QURILISHDA ISHLAB CHIQARISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI	220
Buriyev Xakim Toshimovich, Usmanov Ilxom Achilovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION MUHITNI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIYALARI	225
Xolov Sherali Axrorboyevich	
2010-2024-YILLARDA O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIKNI INVESTITSIYALASHNING EKONOMETRIK TAHLILI	229
Ashurov Shuhratbek Quadrat o'g'li	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING ZAMONAVIY USULLARI	233
Sherbekova Kamola Norbekovna	
AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGI DARAJASI VA UNI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI	243
Abduvoxidov Akmal Abdulazizovich	
MARKAZIY BANK KURS SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	249
Saydullayev Nodirbek Narzullaevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISH SALOHİYATI VA MUAMMOLARI	258
Raupov Shuxrat Soyibovich	
ЭКОТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	264
Абидова Дилфуза Игамбердиевна, Рахматуллаева Зулайхо Хасан кизи	
DIGITAL ECONOMY AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE: BUSINESS CHANGE IN THE REGIONS	270
Abdullayev Muzaffar Abdujabbarovich	

QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASHDA IOT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	273
Mirzaev Dilshod Artikovich	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА	279
Касимова Наргиза Сабитджановна	
YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY ASOSLARI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	284
Ismoyilova Mahliyo Oybek qizi	
BOSHQARUVDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR (OLIIY TA'LIM MISOLIDA).....	289
Karievva Gulnora Abdullayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV MIJOZLARGA XIZMAT KO'RSATISHNING AMALDAGI HOLATI VA ASOSIY TENDENSIYALARI.....	295
Qurbonov Odilbek Ro'zmatovich	
O'ZBEKISTONDA SPORT FEDERATSIYALARI VA ASSOTSIATSIYALARINI SAMARALI BOSHQARISH TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'LLARI	302
Umed Farmonkulovich Radjabov	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY MEKANIZMNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	307
Mullayeva Mexrangiz Axtam qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	313
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Muradova Nazira Raximjanovna	
RAQAMLI MARKETING VA ONLAYN PLATFORMALAR ORQALI EKOTURISTIK MAJMUALARNI OMMALASHTIRISH TRENDI	318
Xolmatova Parvina Asliddin qizi	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR	323
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
РАЗВИТИЕ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА КАК ФАКТОР РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	327
Бахтиёрров Худайберган Хамдам угли	
MAHALLIY BUDJETLARDA TRANSFERTLARGA QARAMLIK DARAJASINI BAHOLASH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	335
Xudoyqulov Hamidjon Abdullayevich	
QORAQALPOG'ISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	342
Tajibaev Berdax Asqarbay uli	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	347
Ashurova Maftuna Ortiq qizi	
STRATEGIC DIRECTIONS FOR INCREASING CAPITAL EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS: DIGITALIZATION AND RISK MANAGEMENT INTEGRATION	352
Sadullaeva Mokhinur Aziz kizi	
TECHNOLOGY MANAGEMENT AND SME INTERNATIONALIZATION: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	358
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
TA'LIM SIFATINI BAHOLASH MEZONLARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI.....	363
Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	
SMART UNIVERSITET KONSEPSIYASI ASOSIDA REYTING VA RAQOBATBARDOSHLIKNI INTEGRAL BOSHQARISH	371
Xudoyqulov Husen Ahadovich	

BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY VA XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIYAVIY HISOBOT 1-SHAKLINING QIYOSIY TAHLILI	379
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
SUG'URTA BOZORINING RAQAMLI RIVOJLANISHIDA NAZARIY QARASHLAR	384
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSION LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	389
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	397
P.SH.Usmonov	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДОВ ИНВЕСТИЦИОННОГО АНАЛИЗА ДЛЯ ОЦЕНКИ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ	401
Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA KORPORATIV MADANIYAT, AXLOQIY-RUHIY VA MA'NAVIY MUHITNING O'RNI	407
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
ELEKTRON PULLARNING MOHIYATI VA ULARNING MILLIY TO'LOV TIZIMIDAGI ROLI	416
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA UY XO'JALIKLARINING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KENGAYTIRISH	423
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
APPLICATION OF EXTREME MODELS IN ASSESSING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AN ENTERPRISE	428
Musayeva Shoira Azimovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGIDA XORIJIY Tajriba Hamda Uni O'zbekistonda QO'LLASH SAMARADORLIGI	435
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATI IMIJINI OSHIRISHDAGI MUAMMOLARNI HAL ETISHDA XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI: QIYOSIY TAHLIL	439
Bekmurodov Navruz Ergashevich	
TA'LIM XIZMATLARI SOHASIDA YARATILGAN YALPI QO'SHILGAN QIYMAT DINAMIKASI VA UNI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	449
O'rinov Komiljon Kozimovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHNING MINTAQAVIY OMILLARI	453
Salomat Norova	
QURILISH MATERIALLARI BOZORI VA UNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	459
Usubjonov Zaxriddin Vasiliddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKSPORT OPERATSIYALARINI SUG'URTA QILISHNI RIVOJLANTIRISH	465
Xalikov R. B.	
BIZNES JARAYONLAR AUTSORSINGINI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI TAHLILI	472
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
DAVLAT MOLIYAVIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINING IJTIMOY ADOLATGA TA'SIRINING PEFA VA CEQ METODOLOGIYALARI ORQALI TAHLILI	477
Zokirjonov Muhammadsodiq Ravshanbek o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDIT XIZMATINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI	485
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
MINTAQADA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH	491
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANISHDA EKOLOGIK INNOVATSIYALARNI QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI	495
Ismatov Sharofiddin Asatulloevich	

THE ESSENCE OF THE OPTIMAL COST STRATEGY	500
Sodiqov Mirakhror Abbos ugli	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TOG'-KURORT ZONALARINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY JIHATLARI (CHORVOQ ERKIN TURISTIK ZONASI MISOLIDA)	504
Shomurodova Shahnoza G'ayratovna	
ICHKI AUDIT SIFATI VA SAMARADORLIGI TUSHUNCHALARINING IQTISODIY MAZMUNI HAMDA ULARNING O'ZARO BOG'LIQLIGI	509
Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATINI SOLIQQA TORTISH VA UNI HISOBINI YURITISH	517
Abdullayev Abdurauf	
TIJORAT BANKLARINING RISKLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	522
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
TIJORAT BANKLARIDA KORRUPSIYAVIY-KOMPLAENS MUAMMOLARI: TAHLIL VA YECHIMLAR	527
Yunusov Baxtiyor Shavkatovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHNING SIFAT NAZORATINI HAMDA TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	532
Meliyev X.T.	
ОЦЕНКА КАЧЕСТВА СЕРВИСА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО ОПРОСА	541
Усманова Азиза Баходировна	
RAQAMLI BANK XIZMATLARI ORQALI MOLIVAVIY INKLYUZIVLIKNI KENGAYTIRISH	545
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
QURILISH KORXONALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING AHAMIYATI	550
Egamon Raxmatillo Mirolimovich, Bobobekov Davron Gafurovich	
FINANCIAL MARKET PARTICIPANTS: A CLASSIFICATION BY ROLE AND RESPONSIBILITY	553
Khotamkulova Madina	
ФОРМИРОВАНИЕ «ТУРИСТИЧЕСКОЙ МАХАЛЛИ» КАК ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ В СФЕРЕ ГОСТЕВЫХ ДОМОВ УЗБЕКИСТАНА	559
Иргашева Нигина Салохиддиновна	
BANKLARDA KREDIT GAROVI BILAN ISHLASHNING XORIJ ILG'OR TAJRIBASI VA UNDAN O'ZBEKISTON BANKLARI AMALIYOTIDA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	567
Sh. Saidov	
MILLIY UGLEROD SAVDOSI TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI	573
Islamov Shoxzod Shuxrat o'g'li	
THE NECESSITY OF CREATING A BUSINESS ENVIRONMENT AND ITS ROLE AND SIGNIFICANCE IN THE NATIONAL ECONOMY	582
Amanov Davron Ravshan ugli	
SUV RESURLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	588
Saidov Muhammadali Hakimovich, Mahammatov Hoshim, Esanbekov Diyorbek	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА БАНКОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО И ПРИНЦИПАМИ ESG	595
Насирдинов Шарифджон Изатуллоевич	
ОЦЕНКА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭЛЕКТРОБУСА	600
Мухитдинов Акмал Анварович, Касимов Омил Камалович, Саидов Азамат Илхом угли	
XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA DUKKAKLI DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI (HINDISTON TAJRIBASI MISOLIDA)	608
Mirsayd Xudaybergenov	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLINING FAROVONLIGI VA DAROMAD MANBALARINI STATISTIK TAHLILI	612
Mamatkulov Baxtiyor Xalmuradovich	

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	618
Muxamedjanova Maxfuza Baxodir qizi	
MOLIYAVIY AKTIVLARINING IQTISODIY MOHIYATI, MAZMUNI HAMDA KLASSIFIKATSIYASI.....	627
Odiljonova Oybachin Fayzullo qizi	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ORQALI MAMLAKATIMIZ LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH TARTIBI TAHLILI.....	631
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
HUDUDNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA IQTISODIY SALOHİYATNING O'RNİ	636
Avazbek Xalbekov	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SABZAVOTCHILIK TARMOG'INING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	642
Sobir Xasanov	
IMPACT OF REGIONAL INFRASTRUCTURE AND NATURAL RESOURCE UTILIZATION ON THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL TOURISM (A DISTRICT-LEVEL ANALYSIS OF THE SAMARKAND REGION, UZBEKISTAN)	650
Toyirova Shohista Bobobekovna	
INNOVASION IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OMILLARI	657
Talapova Nargiza Baxriddinovna	
BOZOR BEQARORLIGI SHAROITIDA BANK OBRO'SINI STRATEGIK RESURS SIFATIDA BARQARORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	661
Yuldasheva Kamola Qosimjonovna, Ziyaeva Muhtasar Mansurdjanovna	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT PENSIYA TIZIMINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	667
Pardayev Farrux Muzaffarovich	
RAQAMLI TRANSFORMASIYA SHAROITIDA MENEJERLARNING RAQAMLI KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH.....	671
Sharipova Zulfiya Shokirjonovna	
FUQAROLAR ISHTIROKIGA ASOSLANGAN TASHABBUSLI BUDJETLASHTIRISH TIZIMI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	677
Shukurova Parizod, Soatova Nodira Boboxonovna	
O'ZBEKISTON QISHLOQ HUDUDLARINING BARQAROR RIVOJLANISH YO'NALISHLARIDA QISHLOQ TURIZMI VA EKOTURIZM – ASOSIY USTUVOR YO'NALISHLARI	682
Abduraxmanova Aqida Fayzulla qizi	
KORXONALARDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI TA'MINLASHDA BUXGALTERIYA HISOBINING ROLI.....	691
Alimbay Shamshetov	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSİYALARINING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI	694
Saula Ibragimova	
ANALYSIS OF THE STATE OF ELECTRICITY GENERATION BY WIND POWER PLANTS.....	698
Saidov Mash'al Samadovich	
TRANSFORMING TOURISM EDUCATION IN UZBEKISTAN: AN INSTITUTIONAL ANALYSIS OF PERSONNEL TRAINING SYSTEMS.....	706
Abdullakhujaev Abdukodirkhuja, Ochilova Hilola Farmonovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	713
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	
MAHALLIY BOSHQARUVDA YETAKCHILIK KONSEPSIYASI ORQALI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH (FARG'ONA VILOYATI MISOLIDA)	718
Siddikov Abdusalom Abdumalikovich	

NEW ECONOMIC PHENOMENA: FINANCING CONSUMPTION AND SAVINGS IN THE TRANSITION TO AN EXPECTATION ECONOMY	724
Isomov Bekmurod Sayfiddinovich	
XIZMAT KO'TSATISH SOHASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK YO'NALISHIDA INSTITUTSIONAL O'ZGARISHLARNI AMALGA OSHIRISHNING OBYEKTIV ZARURIYATI	730
Sh.A.Sultonov	
MINTAQALARNING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI VA ULARNING IJTIMOİY-IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	737
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH	741
Madraimova Marxamat Raximberganovna	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКО-РЕКРЕАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА	748
Усманова Зумрад Исламовна	
TITLE: PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A MECHANISM FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN UZBEKISTAN	753
Suxrobbek M. Salayev	
XORAZM VILOYATI TASHQI IQTISODIY FAOLIYATIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH VA UNI OPTIMALLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	761
Urunov Farrux Shanazarovich	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT AUDITI TIZIMINING STRATEGIK TRANSFORMATSIYASI: INSTITUTSIONAL ISLOHOTLAR VA RAQAMLI MONITORINGNING STRATEGIK AHAMIYATI	765
Turabov Baxodir To'xtamishovich	
TURIZM SOHASIDA BANDLIKNING 2025-2030-YILLARDAGI PROGNOZ PARAMETRLARI	770
N.I. Shermamatova	
BO'SH TURGAN DAVLAT KO'CHMAS MULK OBYEKTLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATLI JIHATLARI (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	776
Sanjarov Zuxriddin Dilshod o'g'li, Astonaqulov Muzaffar Muxsin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASI BARQARORLIGINI TAVSIFLOVCHI KO'RSATKICHLAR	781
Bolibekov Shahboz Baxodir o'g'li	
MOLIYA-KREDIT JARAYONLARI: INVESTITSION FAOLLIKNI TA'MINLASH MEKANIZMI SIFATIDA	787
Madaminov In'omjon Ozodovich	
YASHIL IQTISODIYOTDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MEKANIZMLARI	792
Karimov Islombek Bekpo'lat o'g'li	
OLIY TA'LIMDA ILMIY TADQIQOTLAR VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI SAMARADORLIGI	798
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
XUSUSIY MAKTABLARNING BOSHQARUV TIZIMINI QAROR QABUL TIZIMLARI VA O'RGANUVCHI ANALITIKASI YORDAMIDA YANGILASHNING YO'LLARI	802
Esanova Shohida	
MOLIYA BOZORIDA TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	812
Abduraxmanova Matluba Maxamadaminovna	
KORXONALARDA KREDITOR QARZDORLIKNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	819
Mirzaev Ozod Furkatovich	
ЛЕКСИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ КАК КЛЮЧЕВОЙ КОМПОНЕНТ ПРОДУКТИВНОЙ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ	824
Киличева Феруза Бешимовна	
MODERN MECHANISMS FOR MONITORING REGIONAL DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIGITAL ECONOMY	828
Karimova Shirin Zokhid qizi	

АЛЬТЕРНАТИВНЫЕ МЕТОДЫ КРЕДИТНОГО СКОРИНГА ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ БЕЗ БАНКОВСКОЙ ИСТОРИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	833
Шухратова Мадинабону Икром кизи	
SHAHAR EKOLOGIYASI: SHAHAR EKOTIZIMLARI VA BARQAROR RIVOJLANISH	841
Erkiniva Mukarram Olimjon qizi	
CHAKANA SAVDO XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI KORXONALARDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	845
Abdug'aniyev Oybek Akmaljon o'g'li	
KUZATUV KENGASHI XUSUSIYATLARINING KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI: NAZARIY VA KONSEPTUAL YONDASHUV.....	850
Jumayeva Go'zal Sherxon qizi	
EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH NATIJALARI NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI FAOLIYATINI BOSHQARISHDA MUHIM AMALIY AHAMIYAT.....	854
Sattorov Firdavs Ziyodullayevich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARINING O'RNI.....	858
Abduholikov Kamoldin Mahammadjonovich	
SANOAT KORXONALARINING HUDUDLAR KESIMIDAGI RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI STATISTIK TAHLIL QILISH.....	862
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR EKSPORTINI RIVOJLANTIRISHNING EKOLOGIK JIHATLARI.....	867
Qodirjonov Adxamjon Muxtorjon o'g'li	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIALASHTIRISHNING XALQARO MODELLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	872
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
SANOAT KORXONALARIDA "YASHIL" TRANSFORMATSIYA JARAYONINING XUSUSIYATLARI.....	877
Ismatulloeva Madinabonu Fozil qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI MAHSULOTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	884
Kadirova L.G.	
MAIN DIRECTIONS FOR DEVELOPING SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN THE REGION	887
Nasretdinova Farangis Odilovna	
THE IMPORTANCE OF MARKETING COMMUNICATIONS IN THE SERVICES SECTOR	895
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH — ICHKI TALABNI RAG'BATLANTIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH OMILI.....	900
Mustafoyev G'olib Sultonmurodovich, Abruyev Abdumalik Oynazarovich	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH VA ULARNI QO'LLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	906
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
KORXONADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI JORIY ETISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	911
Salimova Husniya Rustamovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: BUXORO VILOYATI MISOLIDA.....	918
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI MOLIYAVIY MAHSULOTLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI ROLI.....	926
Rasulova Dilfuza Valiyevna	

XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI MOLIYAVIY MAHSULOTLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI ROLI

Rasulova Dिल्фуза Valiyevna

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi

Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi,

"Moliya va buxgalteriya hisobi" kafedrası mudiri, DSc., professor

ORCID ID: 0009-0008-1778-0054

Annotatsiya. Mazkur maqolada xalqaro moliya institutlarining zamonaviy global moliya tizimidagi o'rni, ularning asosiy funksiyalari hamda rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiy rivojlanishidagi ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot jarayonida Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki, Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki, Islom taraqqiyot banki hamda Xalqaro valuta jamg'armasi kabi yetakchi xalqaro moliyaviy institutlarning faoliyati, moliyaviy mahsulotlari va O'zbekiston Respublikasi bilan hamkorlik yo'nalishlari o'rganildi. Shuningdek, ushbu institutlar tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy resurslar, grantlar, imtiyozli kreditlar va texnik maslahatlarning mamlakat iqtisodiyotini modernizatsiya qilish, infratuzilmani rivojlantirish, ijtimoiy sohalarni takomillashtirish hamda makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli yoritib berildi. Tadqiqot natijalari xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni yanada rivojlantirish, moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Xalqaro moliya institutlari, Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki, Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki, Islom taraqqiyot banki, Xalqaro valuta jamg'armasi, moliyaviy mahsulotlar, investitsiyalar, iqtisodiy rivojlanish, infratuzilma, makroiqtisodiy barqarorlik, xalqaro hamkorlik.

Abstract. This article analyzes the role of international financial institutions in the modern global financial system, their main functions, and their importance in the economic development of developing countries. The study examines the activities, financial products, and areas of cooperation with the Republic of Uzbekistan of leading international financial institutions such as the World Bank, the Asian Development Bank, the European Bank for Reconstruction and Development, the Islamic Development Bank, and the International Monetary Fund. In addition, the article highlights the role of financial resources, grants, concessional loans, and technical assistance provided by these institutions in modernizing the national economy, developing infrastructure, improving social sectors, and ensuring macroeconomic stability. The results of the research demonstrate that strengthening cooperation with international financial institutions, improving financial management efficiency, and ensuring sustainable economic growth have significant scientific and practical importance.

Key words: International financial institutions, World Bank, Asian Development Bank, European Bank for Reconstruction and Development, Islamic Development Bank, International Monetary Fund, financial products, investments, economic development, infrastructure, macroeconomic stability, international cooperation.

Аннотация. В данной статье научно анализируется роль международных финансовых институтов в современной глобальной финансовой системе, их основные функции и значение в экономическом развитии развивающихся стран. В ходе исследования были изучены деятельность, финансовые продукты и направления сотрудничества с Республикой Узбекистан таких ведущих международных финансовых институтов, как Всемирный банк, Азиатский банк развития, Европейский банк реконструкции и развития, Исламский банк развития и Международный валютный фонд. Также раскрыта роль финансовых ресурсов, грантов, льготных кредитов и технической помощи, предоставляемых данными институтами, в модернизации экономики страны, развитии инфраструктуры, совершенствовании социальной сферы и обеспечении макроэкономической стабильности. Результаты исследования показывают, что развитие сотрудничества с международными финансовыми институтами, повышение эффективности финансового управления и обеспечение устойчивого экономического роста имеют важное научно-практическое значение.

Ключевые слова: Международные финансовые институты, Всемирный банк, Азиатский банк развития, Европейский банк реконструкции и развития, Исламский банк развития, Международный валютный фонд, финансовые продукты, инвестиции, экономическое развитие, инфраструктура, макроэкономическая стабильность, международное сотрудничество.

KIRISH

So'nggi yillarda xalqaro moliya institutlari tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy mahsulotlar xalqaro moliya tizimida o'zining maqbulligi, barqarorligi hamda uzoq muddatli moliyalashtirish imkoniyatlari bilan ajralib turmoqda. Rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga xalqaro moliya tizimining birlamchi manbalaridan moliyaviy resurslarni jalb etish milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlashda, makroiqtisodiy muvozanatni mustahkamlashda hamda iqtisodiyot tarmoqlarining raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, xalqaro moliya institutlari tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy mahsulotlar rivojlanayotgan davlatlar, jumladan O'zbekiston uchun ham muhim moliyaviy manba sifatida namoyon bo'lmoqda.

Jahon xo'jaligining globallashuvi va milliy iqtisodiyotlarning transformatsiyalashuvi sharoitida xalqaro moliya institutlari tomonidan taklif etilayotgan moliyaviy mahsulotlarning iqtisodiy mohiyatini chuqur o'rganish alohida ahamiyat kasb etadi. Bunday mahsulotlardan samarali foydalanish mamlakatlarning investitsion salohiyatini oshirish, infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish hamda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlik qilishda asoslangan iqtisodiy qarorlar qabul qilish uchun ularning moliyaviy mexanizmlari va mahsulotlarini ilmiy jihatdan tahlil qilish zarur hisoblanadi (The United Nations Conference on Trade and Development. [Elektron resurs]. URL: <https://unctad.org>). Shuningdek, xalqaro moliya institutlari bilan iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish mamlakatda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy loyihalar samaradorligini oshirishda muhim omillardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, O'zbekistonda olib borilayotgan tarkibiy islohotlar, investitsiya siyosatini liberallashtirish va infratuzilmani modernizatsiya qilish jarayonlarida xalqaro moliya institutlari moliyaviy mahsulotlaridan samarali foydalanish dolzarb masalaga aylanmoqda.

Ilmiy adabiyotlarda moliyaviy mahsulot tushunchasi xalqaro moliya institutlari tomonidan xalqaro moliya bozorida taklif etiladigan moliyaviy xizmatlar, moliyaviy instrumentlar hamda texnologiyalar majmuasi sifatida talqin qilinadi (Mirkin Y.M., Mirkin V.Y. Anglo-russkiy tolkoviy slovar po finansovim rinkam. – M.: Alpina Biznes Buks, 2008. – 389 b.). Mazkur mahsulotlar kreditlar, grantlar, texnik ko'mak, investitsion moliyalashtirish va kafolat instrumentlari kabi turli shakllarda namoyon bo'ladi.

Xalqaro moliya institutlari faoliyatining muhim xususiyatlaridan biri shundaki, ular tomonidan taqdim etiladigan moliyaviy mahsulotlar, odatda, aniq maqsadli dasturlar va loyihalar doirasida amalga oshiriladi. Shu jihatdan, xalqaro moliya institutlari - Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki va Islom taraqqiyot banki tomonidan taklif etilayotgan moliyaviy mahsulotlarning shakllari, mexanizmlari va ulardan foydalanish samaradorligini tahlil qilish O'zbekiston iqtisodiy rivojlanishida ularning rolini yanada chuqurroq o'rganishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xalqaro moliya institutlari faoliyati, ularning moliyaviy mahsulotlari hamda rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotidagi roli masalalari ko'plab xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan. Ushbu tadqiqotlar xalqaro moliya institutlari tomonidan taqdim etiladigan kreditlar, grantlar, kafolatlar va texnik yordam kabi moliyaviy instrumentlarning iqtisodiy o'sish, investitsiya jarayonlari va institutsional rivojlanishga ta'sirini o'rganishga qaratilgan.

Xalqaro moliya institutlari faoliyatining nazariy asoslari va global moliya tizimidagi o'rni masalalari bir qator iqtisodchi olimlar tomonidan o'rganilgan. Jumladan, J. Stiglitz xalqaro moliya institutlarining rivojlanayotgan davlatlar iqtisodiy siyosatini shakllantirishdagi rolini tahlil qilib, ularning kredit siyosati va iqtisodiy islohotlarga ta'sirini asoslab bergan. Unga ko'ra, xalqaro moliya institutlari nafaqat moliyaviy resurslar manbai, balki iqtisodiy islohotlarni qo'llab-quvvatlovchi muhim institutsional mexanizm ham hisoblanadi. Shuningdek, xalqaro moliya institutlarining rivojlanayotgan davlatlar iqtisodiyotiga ta'siri bo'yicha J. Sachs va A. Warner tadqiqotlarida xalqaro moliyaviy yordamning iqtisodiy o'sishga ta'siri, kapital oqimlarining samaradorligi hamda moliyaviy integratsiyaning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni yoritib berilgan. Ularning fikricha, xalqaro moliya institutlari tomonidan taqdim etiladigan uzoq muddatli kreditlar va investitsiyalar iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Xalqaro moliya institutlari faoliyati va ularning moliyaviy instrumentlari masalalari Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF), Jahon banki guruhi (World Bank Group), Osiyo taraqqiyot banki (ADB) kabi tashkilotlar tomonidan chop etilgan hisobotlarda ham batafsil tahlil qilingan. Ushbu hisobotlarda xalqaro moliya institutlari tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy mahsulotlarning asosiy turlari – imtiyozli kreditlar, grantlar, investitsiya loyihalarini moliyalashtirish, texnik yordam va institutsional rivojlanishni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari keng yoritilgan.

O'zbekiston iqtisodiyotida xalqaro moliya institutlarining o'rni masalalari mahalliy olimlar tomonidan ham o'rganilgan. Jumladan, Sh. Shodmonov, Q. Xoshimov, B. Yuldashev kabi iqtisodchi olimlar o'z tadqiqotlarida

xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikning milliy iqtisodiyot rivojlanishidagi ahamiyatini, investitsiya jarayonlarini faollashtirishdagi rolini hamda infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishdagi hissasini tahlil qilganlar.

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni yanada kuchaytirdi. Bu jarayonda Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki, Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki hamda Islom taraqqiyot banki tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy mahsulotlar iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, infratuzilmani rivojlantirish, energetika va transport sohaslarini takomillashtirish hamda xususiy sektorni qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Biroq mavjud ilmiy tadqiqotlarda xalqaro moliya institutlari moliyaviy mahsulotlarining O'zbekiston iqtisodiy rivojlanishidagi samaradorligini kompleks baholash, ularning iqtisodiy o'sish ko'rsatkichlari bilan o'zaro bog'liqligini chuqur tahlil qilish masalalari yetarli darajada o'rganilmagan. Shu bois ushbu tadqiqotda xalqaro moliya institutlari moliyaviy mahsulotlarining O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri hamda ularning samaradorligini baholash masalalariga alohida e'tibor qaratiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada muallif tomonidan kuzatuv, statistik tahlil, taqqoslash, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Xalqaro moliya institutlari O'zbekiston Respublikasining uzoq muddatli iqtisodiy-ijtimoiy rivojlanish strategiyasida o'ta muhim, ishonchli va ajralmas hamkor sifatida faoliyat olib bormoqda. Mamlakatimizning global miqyosdagi iqtisodiy integratsiyasi, modernizatsiya jarayonlari, texnologik taraqqiyoti va moliyaviy mustaqilligini ta'minlashda ushbu institutlarning o'rni tobora kuchayib bormoqda. Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki, Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki, Islom taraqqiyot banki hamda Xalqaro valuta jamg'armasi kabi dunyoning yetakchi va yirik xalqaro moliyaviy institutlari O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar, milliy rivojlanish dasturlari hamda strategik yo'nalishlar doirasida faol hamkorlik qilib, mamlakatimizga zaruriy moliyaviy mablag'larni taqdim etish, texnik maslahatlar berish va ilg'or tajribalarni joriy qilish orqali taraqqiyot jarayonlarini jadallashtirmoqda. Ularning ko'magi orqali iqtisodiyot tarmoqlarini chuqur isloh qilish, davlat boshqaruvini samarali tashkil etish, raqamli texnologiyalarni rivojlantirish va zamonaviy infratuzilma barpo etish imkoniyatlari kengayib bormoqda. Ayniqsa, Jahon bankining O'zbekiston hududidagi faoliyati alohida e'tiborga loyiq bo'lib, ushbu institut tomonidan moliyalashtirilayotgan loyihalar keng qamrovli va ko'p tarmoqli yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Jumladan, ta'lim tizimini takomillashtirish, sog'liqni saqlash xizmatlarini isloh qilish, qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish, zamonaviy transport va kommunikatsiya infratuzilmasini shakllantirish kabi ustuvor sohalar bank tomonidan ajratilayotgan mablag'lar nafaqat moddiy-texnik bazani mustahkamlashga, balki mazkur sohalar orqali butun jamiyatning farovonligini oshirishga ham xizmat qilmoqda. Jahon banki ko'magida olib borilayotgan loyihalar zamonaviy boshqaruv uslublarini joriy etish, inson kapitalini har tomonlama rivojlantirish, aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish va yashash sharoitlarini yaxshilashga yo'naltirilgani bilan ahamiyatlidir. Bu kabi keng ko'lamli hamkorlik zamidida O'zbekistonning innovatsion rivojlanish modeliga asoslangan barqaror, inklyuziv va raqobatbardosh iqtisodiy tizimini shakllantirishga qaratilgan strategik maqsadlar mujassam.

Jahon bankining grant va imtiyozli kreditlari davlat budjetiga bosimni sezilarli darajada kamaytirib, mamlakatda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, ushbu institut tomonidan amalga oshirilayotgan loyihalar ekologik barqarorlik, innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda iqtisodiyotni raqobatbardosh qilishga katta hissa qo'shadi. Jahon bankining uzoq muddatli strategiyasi O'zbekiston uchun iqtisodiy o'sishning barqaror va inklyuziv shaklini ta'minlashga yo'naltirilgan bo'lib, bu esa mamlakatni global iqtisodiy maydonda yanada raqobatbardosh qilish imkonini beradi.

Osiyo taraqqiyot banki esa mintaqaviy darajada O'zbekistonning iqtisodiy infratuzilmasini, ayniqsa transport, energetika va ekologiya sohalarini rivojlantirishda faol ishtirok etmoqda. Ushbu bankning moliyaviy qo'llab-quvvatlashi natijasida mamlakatimizda keng ko'lami transport yo'llari, elektr energiyasi ishlab chiqarish quvvatlari va shahar infratuzilmasini takomillashtirish loyihalari muvaffaqiyat bilan amalga oshirilmoqda. Loyihalar nafaqat mamlakat ichidagi transport va energiya tizimlarini modernizatsiya q ilish, balki eksport salohiyatini kengaytirish va iqtisodiyotning global integratsiyasini chuqurlashtirishga xizmat qiladi. Osiyo taraqqiyot bankining yondashuvi ekologik barqarorlik va yashil iqtisodiyot tamoyillariga asoslangan bo'lib, u atrof-muhitni asrash, resurslarni samarali boshqarish va barqaror rivojlanishni ta'minlashga qaratilgan loyihalarni moliyalashtirishga katta e'tibor beradi. Shu tariqa, bankning ko'maklari mamlakatimizning uzoq muddatli bargaror rivojlanish yo'lida muhim omil sifatida xizmat qilmoqda.

Yevropa tiklanish va taraqqiyot bankining O'zbekistondagi faoliyati xususiy sektorni rivojlantirish, bank-moliya tizimini isloh qilish va barqaror energiya loyihalarini amalga oshirishga qaratilgan. Bu institut

mamlakatimizda kichik va o'rta biznesning rivojlanishiga katta hissa qo'shmoqda, chunki xususiy sektorning kengayishi iqtisodiy o'sish va bandlikni oshirishda muhim omil hisoblanadi. EBRD orqali moliyalashtirilayotgan loyihalar bank tizimini yanada mustahkamlash, yangi moliyaviy xizmatlarni joriy etish va investorlar uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga yordam beradi (1-jadval).

1-jadval. Xalqaro moliyaviy institutlar faoliyat vazifalari va O'zbekiston bilan hamkorligi

№	Institut nomi	Asosiy vazifalari	Faoliyat yo'nalishlari	O'zbekistondagi hamkorlik sohalari
1	Jahon banki (World Bank)	Rivojlanayotgan mamlakatlarga iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishni ta'minlash uchun moliyaviy yordam berish	Infratuzilma, sog'liqni saqlash, ta'lim, qishloq xo'jaligi	Suv ta'minoti, qishloq xo'jaligi, ta'lim islohotlari
2	Osiyo Taraqqiyot Banki (ADB)	Osiyo va Tinch okeani mintaqasidagi rivojlanayotgan mamlakatlarga moliyaviy va texnik yordam ko'rsatish	Transport, energetika, shahar infratuzilmasi, ekologiya	Transport infratuzilmasi, energiya loyihalari, ekologiya
3	Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Banki (EBRD)	Rivojlanayotgan va o'rta darajadagi daromadli mamlakatlarga investitsiyalar va maslahat xizmatlari ko'rsatish	Bank-moliya, sanoat, qishloq xo'jaligi, ekologiya	Bank tizimini modernizatsiya qilish, xususiy sektorni rivojlantirish
4	Islom Taraqqiyot Banki (IsDB)	Islom iqtisodiyoti tamoyillariga muvofiq rivojlanayotgan mamlakatlarga moliyaviy yordam berish	Sanoat, infratuzilma, ijtimoiy xizmatlar, qishloq xo'jaligi	Sog'liqni saqlash, ta'lim, suv va qishloq infratuzilmasi
5	Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (IMF)	Makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va moliyaviy yordam ko'rsatish	Makroiqtisodiy maslahatlar, makroiqtisodiy barqarorlik	Makroiqtisodiy siyosat bo'yicha maslahat, valyuta barqarorligi

Manba: xalqaro moliyaviy institutlar faoliyatini keng o'rgangan holda muallif ishlanmasi.

Shu bilan birga, barqaror energiya loyihalariga yo'naltirilgan moliyaviy yordam mamlakatimizning ekologik xavfsizligini ta'minlash va uglerod chiqindilarini kamaytirishga xizmat qiladi. EBRDning moliyaviy va texnik yordam ko'rsatishi natijasida iqtisodiyotni diversifikatsiyalash jarayoni tezlashadi, yangi sanoat tarmoqlari rivojlanadi va O'zbekiston xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligini oshiradi.

Islom taraqqiyot banki esa O'zbekistonda sog'liqni saqlash, ta'lim, sanoat va qishloq xo'jaligi sohasida islom moliyasi tamoyillariga muvofiq loyihalarni amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu institutning moliyaviy yordamidan foydalanish ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish, suv ta'minoti tizimlarini modernizatsiya qilish va qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini takomillashtirishga xizmat qiladi. Islom taraqqiyot bankining faoliyati milliy an'analar va islom iqtisodiy qadriyatlarini hisobga olgan holda zamonaviy rivojlanish yo'nalishlarini amalga oshirishga imkon beradi. Bu esa mamlakatimizda ijtimoiy adolat, inklyuziv iqtisodiy o'sish va barqarorlikni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. IsDBning moliyaviy ko'maklari orqali amalga oshirilayotgan loyihalar aholining turmush darajasini oshirishga, ayniqsa qishloq joylarida yashovchi aholining hayot sifatini yaxshilashga xizmat qilmoqda.

Xalqaro valuta jamg'armasi O'zbekistonning makroiqtisodiy barqarorligini ta'minlash va iqtisodiy siyosatni yaxshilash uchun texnik maslahatlar hamda moliyaviy yordam ko'rsatadi. IMFning maslahatlari va monitoringi mamlakatimizda fiskal, valyuta va monetar siyosatni takomillashtirishga yordam berib, iqtisodiy barqarorlikni oshirishda muhim o'rin tutadi. Bu esa uzoq muddatli rivojlanish uchun barqaror va ishonchli asos yaratadi. IMF bilan hamkorlik O'zbekistonning xalqaro moliyaviy bozorlarga chiqishini osonlashtiradi, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish imkoniyatlarini kengaytiradi va iqtisodiy tizimni global standartlarga moslashtirishga yordam beradi. Shu bilan birga, Xalqaro valuta jamg'armasi orqali olib borilayotgan islohotlar mamlakatda iqtisodiy o'sishning yuqori darajasini ta'minlash va iqtisodiy xavflarni kamaytirishga xizmat qiladi.

Xalqaro moliya institutlari mamlakatimizning iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik sohasini rivojlantirishda nafaqat moliyaviy yordam manbai, balki ilg'or boshqaruv tajribasi, texnik maslahatlar va innovatsion yondashuvlarni taqdim etuvchi strategik sherik sifatida o'z o'rnini mustahkamlashmoqda. Ularning moliyaviy ko'magi va ekspertizasi asosida O'zbekistonda infratuzilma, ijtimoiy xizmatlar, moliya tizimi, ekologiya va makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga yo'naltirilgan kompleks loyihalar muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kengaytirish va samarali boshqaruv mexanizmlarini yo'lga qo'yish mamlakatimizning iqtisodiy salohiyatini oshirish, innovatsiyalarni joriy qilish va xalq farovonligini yanada yaxshilashda muhim omil

bo'lib qoladi. Shu tariqa, ushbu institutlarning roli O'zbekistonning global iqtisodiyotga integratsiyasi va barqaror rivojlanishining ajralmas qismiga aylanishini ta'minlamoqda.

Xalqaro moliya institutlari bilan ishlash – bu faqatgina moliyaviy resurslarga ega bo'lish emas, balki xalqaro standartlar, ilg'or boshqaruv tajribasi, monitoring va baholash tizimlari, korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlari, barqaror rivojlanish tamoyillarini milliy amaliyotga tatbiq etish imkoniyatidir. Bunday yondashuv mamlakatimizda uzoq muddatli rivojlanishni ta'minlash, yangi ish o'rinlari yaratish, zamonaviy infratuzilmani shakllantirish, inson kapitaliga sarmoya kiritish va ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun strategik vosita sifatida qaralmoqda. Shu bois, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikning bugungi holati, mavjud muammolar va cheklovlar, loyihalarning monitoringi, moliyaviy boshqaruv tizimi, hisobotlilik va shaffoflik darajasi, risklarni baholash mexanizmlari va eng asosiysi, istiqboldagi imkoniyatlar chuqur o'rganilishi lozim bo'lgan dolzarb ilmiy-amaliy masaladir.

Xalqaro moliya institutlarining mohiyati, ularning asosiy funksiyalari, O'zbekiston bilan amalga oshirilayotgan qo'shma loyihalar misolida bu institutlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish jarayoniga ta'siri, moliyaviy boshqaruv mexanizmlari, istiqboldagi hamkorlik yo'nalishlari, sohadagi mavjud muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha takliflar atroflicha tahlil qilinadi. Shuningdek, xalqaro tajriba asosida xalqaro moliya institutlari bilan ishlashda davlat va nodavlat sektorining o'zaro hamkorlik modellari, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari, loyihalarning barqarorligini ta'minlash bo'yicha ilg'or yondashuvlar ko'rib chiqiladi. Shu orqali, mavzuning nazariy va amaliy ahamiyatini yanada chuqurroq ochib berish, ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish va istiqboldagi samarali hamkorlik yo'nalishlarini aniqlashga erishiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqorida olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, xalqaro moliya institutlari zamonaviy global moliya tizimining muhim tarkibiy qismi bo'lib, ular rivojlanayotgan mamlakatlarning iqtisodiy taraqqiyotida strategik hamkor sifatida muhim o'rin egallaydi. Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki, Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki, Islom taraqqiyot banki hamda Xalqaro valuta jamg'armasi kabi institutlar tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy resurslar, grantlar, imtiyozli kreditlar va texnik maslahatlar mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini jadallashtirishga xizmat qiladi.

O'zbekiston Respublikasining xalqaro moliya institutlari bilan hamkorligi mamlakat iqtisodiyotini modernizatsiya qilish, infratuzilmani rivojlantirish, moliya tizimini mustahkamlash hamda ijtimoiy sohalarini takomillashtirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu institutlar ko'magida transport, energetika, qishloq xo'jaligi, ta'lim, sog'liqni saqlash va ekologiya sohalarida ko'plab yirik loyihalar amalga oshirilmoqda. Natijada iqtisodiyotning raqobatbardoshligi oshib, mamlakatning global iqtisodiy integratsiyasi jarayoni yanada jadallashmoqda. Shuningdek, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlik nafaqat moliyaviy resurslarni jalb qilish, balki ilg'or boshqaruv tajribasi, zamonaviy texnologiyalar, shaffoflik va samaradorlikka asoslangan boshqaruv tizimlarini joriy etish imkonini ham yaratadi. Bu esa davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish, iqtisodiy siyosatni takomillashtirish va barqaror rivojlanish tamoyillarini milliy iqtisodiyotga keng tatbiq etishda muhim omil hisoblanadi.

Kelgusida xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni yanada rivojlantirish, loyihalarni tanlash va amalga oshirish jarayonida samarali monitoring va baholash mexanizmlarini kuchaytirish, moliyaviy boshqaruvning shaffofligini ta'minlash hamda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini keng qo'llash muhim vazifalardan biri bo'lib qoladi. Shu bilan birga, xalqaro tajribalarni chuqur o'rganish va milliy rivojlanish strategiyasi bilan uyg'unlashtirish orqali xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikning samaradorligini yanada oshirish mumkin.

Umuman olganda, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlik O'zbekistonning barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlash, innovatsion rivojlanishni rag'batlantirish, ijtimoiy farovonlikni oshirish hamda mamlakatning global iqtisodiy tizimdagi o'rnini mustahkamlashda muhim strategik omil sifatida xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Mirkin Y.M., Mirkin V.Y. Anglo-russskiy tolkoviy slovar po finansovim rinkam. – Moskva: Alpina Biznes Buks, Alpina Publisherz, 2008. – 389 b.
2. The United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). UN list of Least Developed Countries. [Elektron resurs]. – URL: <https://unctad.org/e/Pages/ALDC/Least%20Developed%20Countries/UN-list-of-Least-Developed-Countries.aspx>
3. World Bank. World Development Report. – Washington, DC: The World Bank.
4. Asian Development Bank. Annual Report. – Manila: Asian Development Bank.
5. European Bank for Reconstruction and Development. Transition Report. – London: EBRD.
6. Islamic Development Bank. IsDB Annual Report. – Jeddah: Islamic Development Bank Group.
7. International Monetary Fund. World Economic Outlook. – Washington, DC: IMF.
8. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. O'zbekiston iqtisodiyoti rivojlanish ko'rsatkichlari bo'yicha hisobotlar. – Toshkent, turli yillar.

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi. O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari. – Toshkent.
10. Abdullayev Yo., Xodjayev B. Xalqaro moliya va moliya bozorlari. – Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2019.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>